

Úskalí dotačních titulů při hospodaření na travních porostech (vybrané informace)

*Smítal František, ing.
AK Ústí nad Orlicí
agr.kom.uo@seznam.cz*

Obsah prezentace

- ❑ **Travní porosty v LPIS**
- ❑ **Obnova TTP**
- ❑ **Rozorání TTP, travní porosty v dotačních titulech**

Travní porosty v LPIS

Zemědělské kultury v LPIS_NV 307/2014 Sb.

Druhy zemědělské kultury v evidenci půdy

Druhem zemědělské kultury v evidenci půdy je

a) **orná půda**, kterou je

1. standardní orná půda R

2. **travní porost** G

3. úhor !! U

b) **trvalý travní porost** TTP

Plocha G a TTP 2015-2018 v LPIS

	Rok	Orná půda			Trvalý travní porost
		Standardní orná půda	Travní porost	Úhor	
Počet žadatelů	2018	19 327	5 773	1 139	23 475
	2017	19 320	5 608	1 091	23 095
	2016	19 339	4 564	1 231	22 628
	2015	19 166	4 726	1 674	21 898
Výměra v ha	2018	2 463 253	28 354	11 417	996 755
	2017	2 470 228	27 850	9 126	991 694
	2016	2 483 008	20 765	11 584	982 343
	2015	2 482 912	24 384	16 812	971 410

Zemědělské kultury v LPIS_NV 307/2014 Sb.

trvalý travní porost - kultura T

- **definice EK** – „trvalými travními porosty a stálými pastvinami“ (společně uvedené jako „trvalé travní porosty“) půda využívaná k pěstování trav nebo jiných bylinných pícein na přírodních (přirozený osev) nebo uměle vytvořených (umělý osev) plochách, která nebyla zahrnuta do střídání plodin v zemědělském podniku po dobu pěti a více let.
- *Lze sem zařadit i jiné druhy jako křoviny a stromy, které mohou být spásány, pokud trávy a jiné bylinné píceiny i nadále převažují, jakož i, pokud tak členské státy rozhodnou, půdu, kterou lze spásat a která tvoří součást zavedených místních postupů v případech, kdy na plochách využívaných jako pastviny obvykle nepřevažují trávy a jiné bylinné píceiny;*

Zemědělské kultury v LPIS_NV 307/2014 Sb.

travní porost na orné půdě –kultura G

- **definice** – „**travním porostem** se rozumí zemědělsky obhospodařovaná orná půda využívaná k pěstování trav nebo jiných pícnin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky na přírodních plochách nebo uměle vytvořených plochách, která **je zahrnuta do střídání plodin uživatele půdy na dobu kratší než 5 let**“
- **Plochy s kulturou G po 5 letech SZIF převede do T !!**

Obnova TTP

Obnova TTP dle zákona o zemědělství

Obnova trvalého travního porostu

- ohlásí žadatel tuto skutečnost Fondu **nejpozději do 15 dnů ode dne zahájení obnovy trvalého** travního porostu na dílu půdního bloku,
- **zajistí souvislý trvalý travní porost na dílu půdního bloku, nejpozději do 31. srpna** v příslušném kalendářním roce, jestliže obnova trvalého travního porostu byla ohlášena v období od 1. července předcházejícího kalendářního roku do 30. června příslušného kalendářního roku, a
- **zajistí sklizení plodiny na dílu půdního bloku, určené k ochraně vzcházejícího trvalého travního porostu, byla-li vyseta na dílu půdního bloku, nejpozději do 31. srpna** v příslušném kalendářním roce, jestliže obnova trvalého travního porostu byla ohlášena v období od 1. července předcházejícího kalendářního roku do 30. června příslušného kalendářního roku.

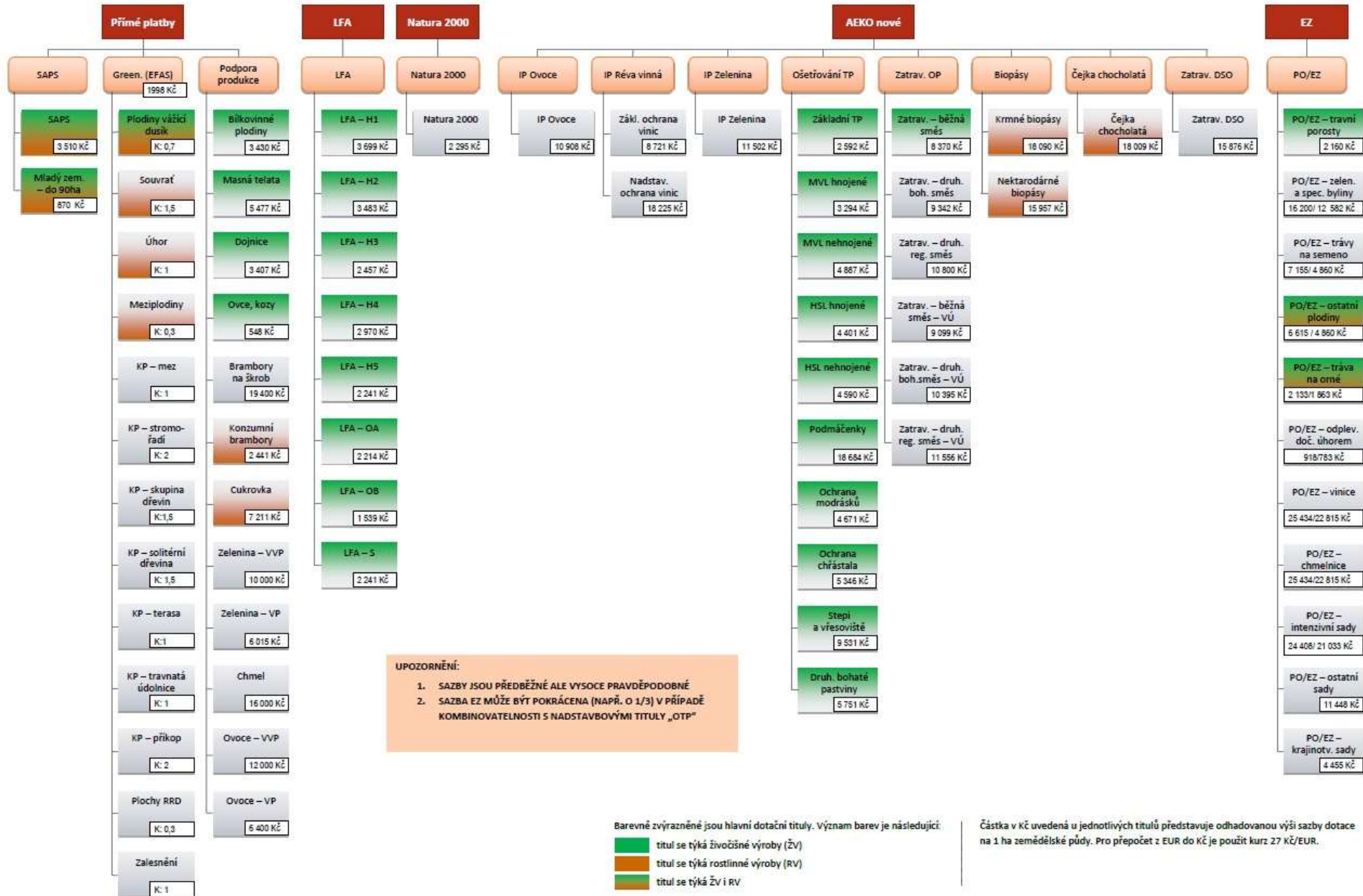
Obnova TTP

- **částečná obnova DPB je možná** - pozor na určení hranice obnovy
 - **přísev není nutno hlásit na SZIF jako obnovu**, ale je i to možné ! (při větším % zpracování půdy –pásový přísev)
 - **obnova možná 1 x za pět let !**
 - **opakované obnoveného porostu před 5.rokem**
 - v AEKO – na vyšší moc (hraboši- sucho- prasata)
 - mimo AEKO (plnění 1.seče) – vyšší moc na udržitelnost kultury T
- posouzení SZIF ! – někdy problém !!*
- **Obnova TTP v chráněné oblasti**
 - jen se souhlasem orgánu OP!
 - *souhlasu podléhá i přísev TTP !*

Travní porosty v dotačních titulech

Rozorání TTP

Dotace 2015

Vybraná pravidla pro PP a PRV:

- ❖ zemědělské obhospodařování - **minimální činnost na TTP**
- ❖ travní porosty + **greening, rozorání TTP, EFA plochy**
- ❖ travní porosty + **protierozní standardy DZES 5, DZES 7 d)**
- ❖ travní porosty + **PRV**

„Zemědělské obhospodařování“

Zemědělské obhospodařování je

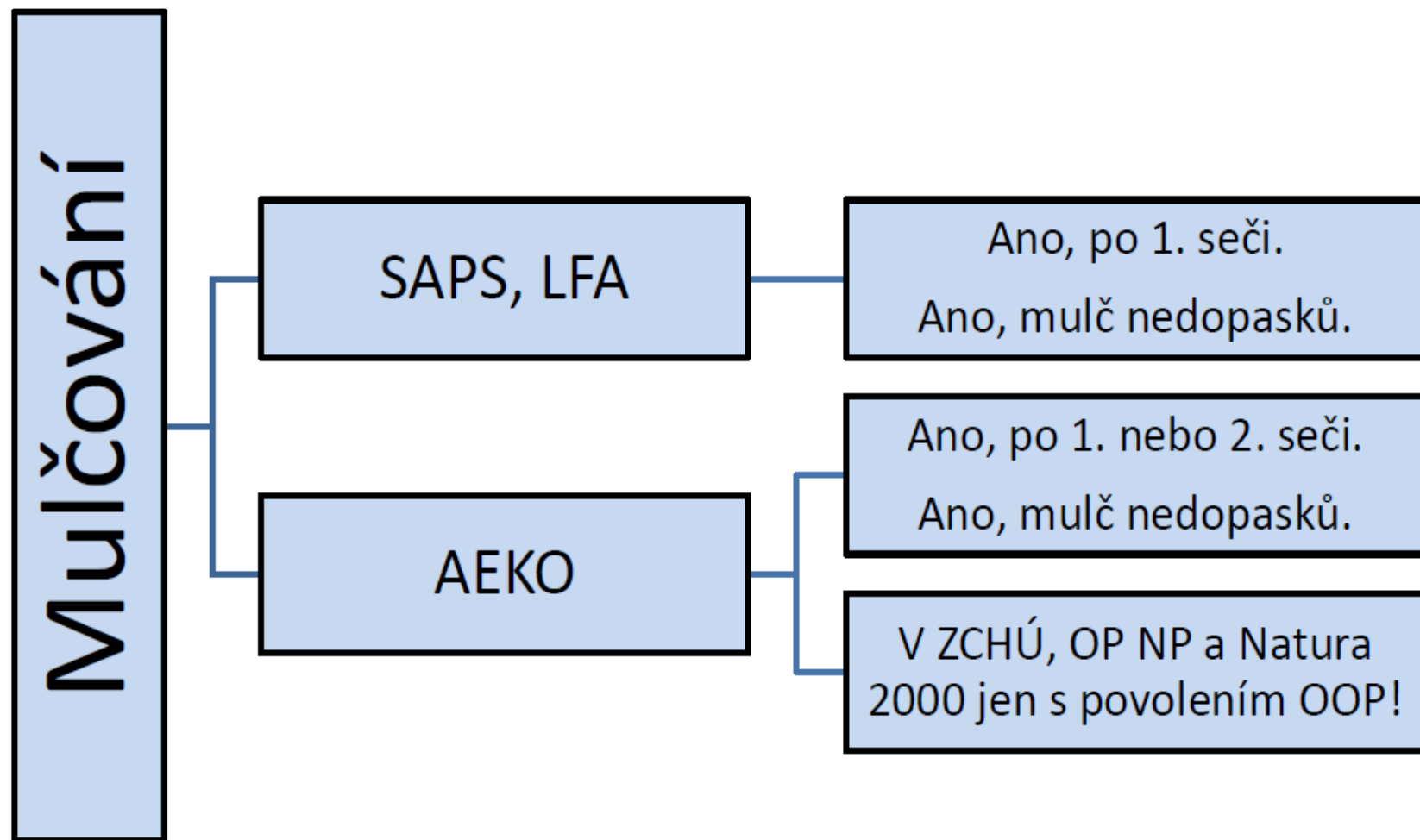
❖ **na TTP u všech žadatelů =**
seč s odklizem biomasy nebo pastva s likvidací nedopasků do
31.7. na DPB do 10°

❖ **na OP u všech žadatelů =**
provádění obvyklých agrotechnických činností zajišťujících
pěstování plodin !!

*např. hnojení, orba, příprava půdy k setí, setí, aplikace
pesticidů, sklizeň a jiné*

= způsobilost plochy pro platby SAPS (GREENING), AEKO,
EKO, LFA !

Zemědělské obhospodařování

Trvalé travní porosty + ozelenění (greening)

Greening obsahuje tři základní složky:

- ❖ **diverzifikaci plodin**
- ❖ **zachování výměry trvalých travních porostů**
- ❖ **plochy využívané v ekologickém zájmu**

(plochy EFA - Ecological focus area)

Trvalé travní porosty a greening

- 2 úrovně povinností žadatele zachovat TTP:

individuální – environmentálně citlivé TTP - vrstva ECP

při rozorání nad výměru 0,01 ha

- neprodleně uložena SZIF povinnost zatravnit
- zatravnění do podání následující žádosti
- + sankce (snížení greeningové platby!)
- povinnost zachovat plochu ECP je vztažena na DPB a ne na žadatele !!

celostátní poměr TTP vůči zemědělské ploše -5%

Zachování stávajících trvalých travních porostů

Zákaz rozorání ECP (ekologicko citlivé plochy)

evidence v LPIS

- v oblasti Natura 2000,
- v 1. zóně chráněných krajinných oblastí a národních parků, které se nenacházejí v oblastech podle písmene a),
- v národních přírodních památkách, národních přírodních rezervacích, přírodních rezervacích a přírodních památkách, které se nenacházejí v oblastech podle písmene a),
- ve vzdálenosti minimálně 12 m od vodního útvaru,
- **jako silně erozně ohrožené,**
- jako podmáčené a rašelinné louky nebo
- **ve 3. aplikačním pásmu nitrátově zranitelných oblastí.**

vrstva se aktualizuje vždy k 1.1. !!

- kategorie 5**
- Body AZZP dle živin**
- EVP**
- Provozovny**
- Zemědělské parcely**
- Katastr**
- Nálezy supervizí**
- Dotace**
- Závazky AEKO/EZ nové**
- Jednotná žádost**
- Závazky AEO staré**
- ANC/LFA**
- Staré enviro**
- Nové Enviro**
- Vhodnost k zatr.**
- DSO**
- Vhodnost k zatr. DSO**
- Vhodnost k zalesnění**
- Zákaz změny T (ECP)**
- Zákaz změny T (ECP)**
- Odhlášené T v ECP**
- Změněné T (ZMT)**
- EFA**
- Životní prostředí**
- Chráněná území**
- Nitrátová směrnice**
- ZOD**
- Aplicační pásma (DPB)**
- Aplicační pásma dle BPEJ**
- Výnosové hladiny (DPB)**
- Výnosové hladiny dle BPEJ**
- Seřídání ploch**

Zachování stávajících trvalých travních porostů na úrovni celé ČR

- Dodržení podmínky nesnížení poměru travních porostů vůči celkové zemědělské ploše o více než 5 % se sleduje na území celé České (cca 970 tis. ha v LPIS)
- prováděcí legislativa EU umožňuje členskému státu uložit povinnost znovuzatravnění i u rozorávek, které se udály v roce 2015 a dokonce retroaktivně ještě nazpět 3 roky od tohoto roku
- podle tohoto ustanovení má tedy členský stát možnost nařídít libovolné znovuzatravnění na jakoukoliv rozoranou plochu TTP od roku 2012 pod sankcí !!
- znovuzatravnění se dle legislativy EU týká „plochy“, nikoliv „žadatele“ – to může vést k tomu, že při nabytí PB s ornou půdou (kde byl dříve TTP) případně povinnost znovuzatravnění i na toho, kdo fyzicky nikdy TTP nerozoral, ale má ve své držbě takový půdní díl !!

Plocha G a TTP 2015-2018 v LPIS

	Rok	Orná půda			Trvalý travní porost
		Standardní orná půda	Travní porost	Úhor	
Počet žadatelů	2018	19 327	5 773	1 139	23 475
	2017	19 320	5 608	1 091	23 095
	2016	19 339	4 564	1 231	22 628
	2015	19 166	4 726	1 674	21 898
Výměra v ha	2018	2 463 253	28 354	11 417	996 755
	2017	2 470 228	27 850	9 126	991 694
	2016	2 483 008	20 765	11 584	982 343
	2015	2 482 912	24 384	16 812	971 410

§2 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu

Platnost novely zákona č. 334/1992 sb. [od 1.4.2015](#) :

1 . Změna kultury z TTP na orná půda:

Zemědělskou půdu *evidovanou v katastru nemovitostí jako trvalý travní porost lze změnit na ornou půdu jen se souhlasem orgánu ochrany zemědělského půdního fondu* uděleným na základě posouzení fyzikálních nebo biologických vlastností zemědělské půdy, rizik ohrožení zemědělské půdy erozí, včetně polohy údolnic a provedených opatření ke snížení těchto rizik, jako jsou například svahové průlehy.

Travní porosty a greening

- **Plochy G** dočasných čistých travních porostů na o.p. jsou z hlediska plnění “greeningu” neúčinné!
 - **trávy** jako součást směsi s N vázajícími plodinami –do 50%
 - EFA -meziplodiny - **podsev trávy** do HP
 - popř. **směs vyjmenovaných trav**

zakládání každoročním výsevem směsi nebo podsevem do HP !!
- Do greeningových ploch nelze (zatím) bohužel započítat ani plochy protierozních pásů na o.p. s čistým travním porostem !!

Trávy a plochy v ekologickém zájmu - EFA

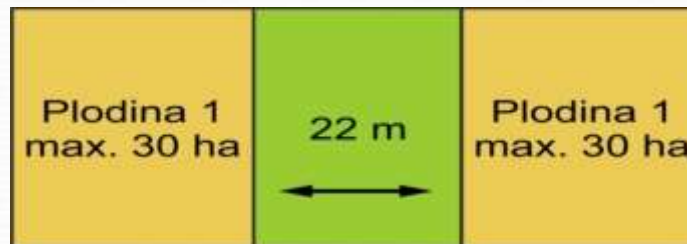
- Seznam druhů meziplodin (vhodných pro EFA) pro vytváření jejich směsí nebo pro setí trav podsevem do hlavní plodiny:
- **bér vlašský, čirok zrnový, hořčice bílá, jetel nachový (inkarnát), jílek mnohokvětý, jílek vytrvalý, koriandr setý, kostřava červená, luční, rákosovitá, krambe habešské, lesknice kanárská, lnička setá, lupina žlutá, mastňák habešský, peluška (hrách setý rolní), pohanka obecná, proso seté, ředkev olejná, řepka jarní, sléz krmný, slunečnice roční, srha laločnatá, svazenka vratičolistá, světlice barvířská (saflor), vikev ozimá panonská, žito trsnaté (lesní).**
- **původ osiva NV neurčuje !!**

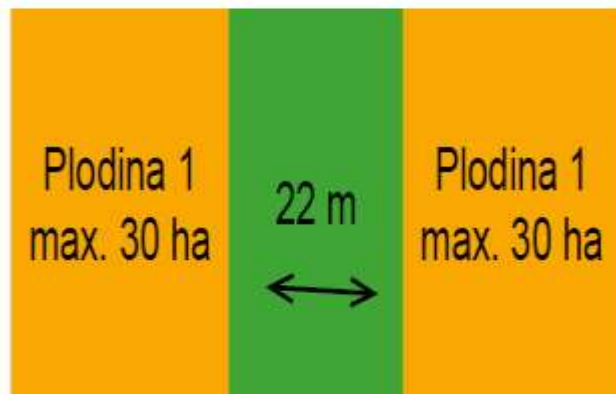
Trávy a plochy v ekologickém zájmu - EFA

- Seznam plodin, které vážou dusík je následující
- Cizrna, čočka, fazol, hrách, peluška, jetel, komonice, lupina, sója, vojtěška, úročník, vikev, bob, vičenec.
nebo
- *směsi uvedených plodin s ostatními plodinami, přičemž zastoupení plodiny, která váže dusík, činí v této směsi **více než 50 %** (**např. směs s obilovinou, trávou do 50%**)*

Travní porosty a plnění standardu DZES 7 d)

- plocha jedné plodiny se viditelně rozdělí ochranným pásem o šířce minimálně 22 m (toto je minimální plocha ochranného pásu) a na plochu pásu se umístí pícniny nebo **plodiny pro ochranný pás podle § 14 odst. 4 NV 50/2015 Sb.:** hořčice, hrách (a to včetně pelušky), jetel, komonice, pohanka, proso, ředkev, svazenka, štírovník, tollice (a to včetně vojtěšky), vikev, kopr, koriandr, len, řeřicha, trávy čeledi lipnicovité s výjimkou obilnin, nebo směs výše uvedených plodin.
- Ochranným pásem se rozumí přerušovací pás v monokulturách.
- Ochranný pás musí být široký minimálně 22 m a je možné na něm pěstovat výše uvedené plodiny. Souvislá plocha plodiny tak může činit max. 30 ha.
- tolerance do 33 ha – bez sankce !!

Travní porosty a plnění standardu DZES 7 d)

- max. 30 ha souvislá plocha – rozdělení např. 2-3 m pásem trávy – **DPB s kulturou G**
- max. 30 ha souvislá plocha se netýká pěstování trav na osivo jako kultura R !!

7d

	Rozsah	Malý	Velikost plochy pěstované plodiny překročila 33 ha a je do 35 ha včetně.
		Střední	Velikost plochy pěstované plodiny překročila 35 ha a je do 40 ha včetně.
		Velký	Velikost plochy pěstované plodiny překročila 40 ha.
	Závažnost	Malá	Počet dílů půdních bloků s porušením je 1.
		Střední	Počet dílů půdních bloků s porušením je 2.
		Velká	Počet dílů půdních bloků s porušením je 3 a více.
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
	Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat		

Travní porosty a plnění standardu DZES 5

- podsev trávy nebo jetelotrávy do obilovin / řepky na SEO ploše – společné setí !
- ochranné pásy, obsevy

Travní porosty a plnění standardu DZES 5

rozdělení DPB – pás středem za účelem snížení stupně primární EO

Příklad z praxe: Na DPB s výchozí kategorií SEO je pěstována cukrovka a uprostřed je vytvořen 24 m pruh jarní pšenice. Na DPB byl zaorán hnůj v dávce 35 t/ha.

Příklady obsevů

Příklad z praxe:

Obrázek vlevo – Na DPB kategorie MEO se nachází dvě plochy kukuřice o velikosti 5,9 a 5,8 ha. Tyto plochy jsou obseté jarní pšenice. V nejužším místě má obsev šířku 24 m, v nejširším má šířku 60 m.

Obrázek vpravo – Na DPB kategorie MEO se nachází plocha brambor o velikosti 5,2 ha obsetá luskoobilnou směsí. Obsev má šířku 30 m.

Ochranný pás - jednoduchý

Ochranný pás - dvojité

Travní porosty a PRV

Respektování povinnosti provádění minimální zemědělské činnosti stanovené novelou NV 50/2015 Sb. (přímé platby) na:

1. standardní orné půdě (R) – LFA, AEKO, EZ
2. **travních porostech (G) – LFA, AEKO, EZ**
3. **trvalých travních porostech (T) – LFA, AEKO, EZ,
N2000**

- ❖ **v případě nesplnění není plocha způsobilá pro platbu !!**
- ❖ tato plocha bude vyhodnocena jako porušení s udělením sankce za předeclaraci !

OTP

Volná krajina

Obecná péče o extenzivní louky a pastviny

Trvale podmáčené a rašelinné louky

Vrstva Enviro (LPIS)

Ochrana modrásků

Vrstva Enviro (LPIS)

Ochrana chřástala polního

Vrstva Enviro (LPIS)

Suché stepní trávníky a vřesoviště

Vrstva Enviro (LPIS)

ZCHÚ a Natura 2000

Obecná péče o extenzivní louky a pastviny

Vrstva Enviro (LPIS)

Mezofilní a vlhkomilné louky hnojené

Vrstva Enviro (LPIS)

Mezofilní a vlhkomilné louky nehnojené

Vrstva Enviro (LPIS)

Horské a suchomilné louky hnojené

Vrstva Enviro (LPIS)

Horské a suchomilné louky nehnojené

Vrstva Enviro (LPIS)

Trvale podmáčené a rašelinné louky

Vrstva Enviro (LPIS)

Ochrana modrásků

Vrstva Enviro (LPIS)

Ochrana chřástala polního

Vrstva Enviro (LPIS)

Suché stepní trávníky a vřesoviště

Vrstva Enviro (LPIS)

Druhově bohaté pastviny

Vrstva Enviro (LPIS)

Prioritní oblasti (CHKO, OP NP, Natura 2000)

Volba konkrétního titulu v OTP

- V prioritních oblastech jsou na všech dílech půdních bloků, které alespoň z 50% spadají do některé z těchto oblastí, místně příslušným orgánem ochrany přírody vymezeny příslušné tituly podle charakteristiky daného stanoviště. **Toto vymezení je pro žadatele závazné** a žadatel si při vstupu do podopatření OTP na dílu půdního bloku volí titul podle vymezení v modulu ENVIRO (LPIS). **Žadatel si v prioritní oblasti při vstupu do podopatření nemůže zvolit jiný, než vymezený titul.** V opačném případě (převážně při tzv. „ručním podání žádosti“ a uvedení jiného než vymezeného titulu) bude žadatel vyzván k opravě žádosti o zařazení a pokud tak neučiní, bude tato situace vyhodnocena jako porušení a žadateli nebude na daný díl půdního bloku poskytnuta dotace, popřípadě mu bude na konkrétní díl půdního bloku udělena vratka dotace za celé období trvání závazku!
- V prioritních oblastech je **možné vymežit všechny tituly, včetně základního titulu.**

Volná krajina

- Ve volné krajině, mimo prioritní oblasti, si žadatel může zvolit základní titul Obecná péče o extenzivní louky a pastviny, popřípadě nadstavbové tituly Trvale podmáčené a rašelinné louky, Ochrana modrásků, Ochrana chřástala polního nebo Suché stepní trávníky a vřesoviště, pokud je některý z těchto nadstavbových titulů na daném dílu půdního bloku vymezen.
- Ve volné krajině není vymezení nadstavbového titulu pro žadatele závazné a žadatel se při vstupu do závazku může dohodnout s regionálním pracovištěm AOPK, zda na tomto dílu půdního bloku vstoupí do základního titulu nebo zda si dobrovolně zvolí vymezený nadstavbový titul.

Poznámka:

- Volba titulu je jak v prioritní oblasti, tak ve volné krajině pro celé období závazku závazná a zvolený titul nelze v průběhu závazku měnit (s výjimkou změny z hnojených mezofilních nebo horských a suchomilných luk na nehnojené). Změna titulu v průběhu závazku je považována za nedodržení závazku a žadatel je povinen vrátit veškeré poskytnuté dotace v OTP, vyplacené na tento díl půdního bloku od zahájení závazku.

PRV - OTP

- trvalé rozorání TTP v AEKO (OTP) = vratka dotace !!
- poškození TTP – sucho, divočáci – hlásit zásah vyšší moci na SZIF
- poškození TTP lesní činností (těžba, kůrovec) – dle SZIF není zásah vyšší moci !!
- obnova TTP zařazené v AEKO = nepoužívat plošně POR !
- sečení TTP na přilehlých plochách mimo LPIS - nad 3% - sankce
(v budoucnu kontrola satelitními snímky a 5 dnů)
- pozor na rozlišení sousedních dvou DPB s kulturou TTP viditelnou hranicí (kůly, směr sečení)

Ošetřování travních porostů €/ha

- **Obecná péče o extenzivní louky a pastviny** 96
- **Mezofilní a vlhkomilné louky hnojené** 122
- **Mezofilní a vlhkomilné louky nehnojené** 181
- **Horské suchomilné louky hnojené** 163
- **Horské suchomilné louky nehnojené** 170
- **Trvale podmáčené a rašelinné louky*** 692
- **Ochrana modrásků** 173
- **Ochrana chřástala polního** 198
- **Suché stepní trávníky a vřesoviště** 353
- **Druhově bohaté pastviny** 213

Zatravňování €/ha

- Zatravňování orné půdy – běžná směs 310
- Zatravňování orné půdy - druhově bohatá směs 346
- Zatravňování orné půdy – regionální směs 400
- Zatravňování orné půdy podél vodního útvaru běžná směs 337
- Zatravňování orné půdy podél vodního útvaru druhově bohatá směs 385
- Zatravňování orné půdy podél vodního útvaru regionální směs 428

Změny v PRV - OTP

od roku 2017 úprava sankčního mechanismu

- porušení podmínky 2. seče – sankce 10- 50% dle DT
(porušení 1. seče = nezpůsobilost plochy !!)
- porušení podmínky sekání nedopasků – sankce na úrovni DPB ne titulu (zprůsnění z 3% na 25 %)
- neprovádí válení, smykování a vápnění trvalého travního porostu **bez souhlasného** stanoviska místně příslušného orgánu ochrany přírody - navýšení sankce ze 3 % na 25 % v rámci titulu

Použité informační zdroje

- Ministerstvo zemědělství ČR**
- SZIF**
- PV-Agri s.r.o.**
- ZS ČR**

Děkuji za pozornost

Smítal František, ing.

AK Ústí nad Orlicí